

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 647/2023
05.06.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александар Обрадовић, адвокат из ..., против туженог Друштва са ограниченом одговорношћу за производњу и трговину полимерних материјала „РЕНАУ“ Београд, чији је пуномоћник Никола Јанковић, адвокат из ..., ради поништаја решења, враћања на рад и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2558/22 од 06.10.2022. године, у седници одржаној 05.06.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2558/22 од 06.10.2022. године.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 751/17 од 02.12.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се поништи као незаконито решење о отказу уговора о раду број ..-12 од 18.12.2012. године донето од стране туженог којим је тужиоцу отказан уговор о раду. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад. Ставом трећим изреке, одбијен је, као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде штете исплати за период од децембра 2012. године до јануара 2021. године појединачне новчане износе са законском затезном каматом од доспелости до исплате, као у садржини тог става. Ставом четвртим изреке, одбијен је, као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му уплати припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање за период од децембра 2012. године до јануара 2021. године. Ставом петим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове поступка у износу од 224.250,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2558/22 од 06.10.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану одлуку, у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог на пословима радника у организационој јединици складиште. Правилником о организацији и систематизацији послова од 19.11.2012. године, укинута је организациона јединица складиште. Тужени је 27.11.2012. године донео Одлуку о престанку потребе за обављањем послова – вишак запослених, којом је утврђено да је престала потреба за обављањем послова у организационој јединици складиште, руководиоца и радника у складишту, који се у потпуности укидају и бришу. Ради решавања питања запослених чији се послови укидају, тужени је закључио уговор са „Gebruder Weiss“ ДОО о пружању услуга за послове магацина и логистике, да ће се запосленима на пословима радника у складишту која се укидају понудити као мера запошљавања вишка запослених рад код другог послодавца „Gebruder Weiss“ ДОО и то између осталих и тужиоцу који ће код новог послодавца такође обављати послове радника у складишту. Тужиоцу 27.11.2012. године достављена понуда за закључење анекса уговора о раду са образложењем разлога за понуду уз остављање рока за изјашњење о понуди и правне последице одбијања. Тужиоцу је достављен и анекс уговора о раду од 27.11.2012. године према коме ће тужилац закључити уговор о раду на неодређено време за обављање послова радника код „Gebruder Weiss“ ДОО, као и предлог уговора о раду по коме ће запослени код тог послодавца обављати послове магационера. Тужилац је одбио закључење уговора о раду на неодређено време код „Gebruder Weiss“ ДОО из разлога што би на тај начин његова зарада била смањена. Решењем туженог од 18.12.2012. године, тужиоцу је отказан уговор о раду на основу одредбе члана 179. став 1. тачка 7. Закона о раду из разлога што је запослени, за чијим је радом престала потреба код послодавца одбио понуду послодавца да закључи анекс уговора о раду којим се мењају уговорени услови рада и нуди рад код другог послодавца. Висина изгубљене зараде коју би тужилац остварио да је остао на раду код туженог утврђена је оценом налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев налазећи да је оспорено решење донето у складу са чланом 179. став 1. тачка 7. Закона о раду који се односи отказ уговора о раду због одбијања запосленог да закључи анекс уговора о раду. Тужени је приликом отказа уговора о раду тужиоцу и претходно у поступку измене уговорених услова рада у свему испоштовао законске одредбе. Обезбеђивањем закључивања уговора о раду на неодређено време на истим пословима на којима је тужилац радио код туженог до укидања радног места тужени је тужиоцу обезбедио права из члана 155. став 1. тачка 5. Закона о раду - рад код другог послодавца. Како је с тим у вези тужени понудио тужиоцу измену уговорених услова рада коју он није прихватио стекли су се разлози за отказ уговора о раду због одбијања

да закључи анекс уговор о раду. Код изложеног, тужилац нема ни право на враћање на рад и на накнаду штете у висини изгубљене зараде.

По оцени Врховног суда, одлуке нижестепених судова засноване су на правилној примени материјалног права.

Чланом 155. став 1. тачка 5. Закона о раду („Службени гласник Републике Србије“ број 24/05, 61/05) који је важио у време отказа уговора о раду, прописано је да програм нарочито садржи мере за запошљавање: премештај на друге послове, рад код другог послодавца, преквалификација или доквалификација, непуно радно време али не краће од половине пуног радног времена и друге мере.

Чланом 171. став 1. тачка 4. Закона о раду прописано је да послодавац може запосленом да понуди измену уговорених услова рада ако је запосленом који је вишак обезбедио остваривање права из члана 155. став 1. тачка 5. овог закона.

Чланом 172. став 1, 2. и 3. Закона о раду прописано је да је уз понуду за закључење анекса уговора о раду послодавац дужан да запосленом у писаном облику достави и разлоге за понуду, рок у коме запослени треба да се изјасни о понуди и правне последице које могу да настану одбијањем понуде. Запослени је дужан да се изјасни о понуди за закључивање анекса уговора о раду у року који одреди послодавац, а који не може бити краћи од осам радних дана. Сматра се да је запослени одбио понуду за закључење анекса уговора ако се не изјасни у року из става два овог члана.

Чланом 179. став 1. тачка 7 Закона о раду прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца и то: ако запослени одбије закључење анекса уговора о раду у смислу члана 171. став 1. тачка 1. – 4. овог Закона, а тачком 9. ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Имајући у виду наведене одредбе послодавац који у поступку решавања вишка запослених запосленом вишку обезбеди меру запошљавања рад код другог послодавца, овлашћен је да с тим у вези том запосленом понуди измену уговорених услова рада из члана 171. став 1. тачка 4. Закона о раду, под условима из члана 172. Закона о раду. У случају да запослени одбије да закључи анекс уговора о раду, као у конкретном случају тужилац стичу се услови за отказ уговора о раду из члана 179. став 1. тачка 7. Закона о раду.

Наиме, када послодавац због престанка потребе за радом уместо да запосленог прогласи вишком (што је крајња мера коју послодавац примењује кад не може да обезбеди ниједу од законом прописаних мера запошљавања), има могућност да као меру запошљавања запосленог упуту на рад код другог послодавца, на одговарајући посао, као у конкретном случају, примењују се правила о измени уговорених услова рада из члана 171. став 1. тачка 1. у вези члана 172. Закона о раду, а не правила која се односе на утврђивање вишка запослених. Код наведеног, полазећи од утврђеног чињеничног стања тужени није био дужан да примени одредбу члана 179. став 1. тачка 9. Закона о раду, па су, правилно нижестепени судови, супротно наводима ревизије

закључили да је оспорено решење о отказу уговора о раду тужиоцу донето на основу члана 179. став 1. тачка 7 Закона о раду законито.

Код изложеног неосновани су ревизијски наводи којима се указује на погрешну примену материјалног права.

Како је одбијен тужбени захтев за поништај оспореног решења, правилно је одбијен као акцесорни захтев за враћање на рад и захтев за накнаду штете у смислу члана 191. Закона о раду.

Наводима који се односе на програм решавања вишка запослених и с тим у вези на мере за запошљавање тужилац у ревизији понавља наводе истицане у жалби против првостепене пресуде који су правилно оцењени као неосновани у образложењу побијане пресуде из разлога које прихвата и Врховни суд.

Из изложених разлога, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Драгана Маринковић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**